

FAKTA OM UNDERRETNINGER:

Alle ansatte, der har en formodning om, at et barn eller en ung er udsat for omsorgssvigt, overgreb, eller på anden måde kan have behov for særlig støtte, er forpligtiget til at underrette kommunen herom.

Dette skema **skal** benyttes ved underretning til Jammerbugt Kommune. Udfyld felterne og underskriv blanketten, gerne sammen med nærmeste leder. Send underretningen til Børne- og Familierådgivningen på mail underretning@jammerbugt.dk eller via sikker post.

Er der tale om en **akut** underretning ex. i tilfælde af mistanke om vold/overgreb kontaktes Børne- og Familierådgivningen direkte på tlf. 41911979. **I de tilfælde orienteres forældrene ikke.**

Har du spørgsmål til hvordan du skal udfylde skemaet er du meget velkommen til at kontakte Modtagelsen i Børne- og Familierådgivningen på tlf. 41911979.

UNDERRETNINGSPLIGT - HVEM:

Serviceovens § 153 handler om underretningspligt for personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, som har pligt til at underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb.

Underretningspligten i § 153 påhviler alle offentligt ansatte og andre med offentlige hverv.

Med "personer, der udøver offentlig tjeneste" sigtes til personer, som er ansat til at udfylde offentlige opgaver på vegne af offentlige myndigheder (f.eks. statslige myndigheder, dvs. ministerier, direktorater, politi og domstole, og kommunale forvaltninger), som udøver deres virksomhed i henhold til lovregler eller bestemmelser, der er fastsat med hjemmel i lov. Der kan f.eks. være tale om skolelærere eller pædagoger, som er ansatte i dagtilbud, sundhedsplejersker, den kommunale tandpleje og ansatte på sygehuse og hospitaler. Pligten påhviler også ansatte i andre dele af den kommunale forvaltning samt ansatte ved statsforvaltningerne, der eksempelvis i forbindelse med behandlingen af en sag om forældremyndighed eller samvær får kendskab til, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte.

Med "personer, der udøver offentligt erhverv" sigtes til personer, som ikke er ansat til at udfylde offentlig tjeneste, men som i kraft af deres erhverv udøver tjeneste for en offentlig myndighed, som medfører visse handlebeføjelser udadtil. Der kan f.eks. være tale om en privatansat læge, der efter anmodning tilser en beboer på et kvindekrisecenter. Underretningspligten omfatter derudover bl.a. ansatte ved frie grundskoler og frie kostskoler, dagpasningstilbud, der er drevet som selvejende institutioner samt opholdssteder, krisecentre, familiepleje,

2004, eller for eksempel tilbyde specialundervisning, uanset at kommunen er underrettet om barnets eller den unges eventuelle behov for særlig støtte.

Serviceovens § 153 stk. 1 nr. 4 – mistanke om vold/overgreb:

Efter serviceovens § 153, stk. 1, skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for overgreb. Bestemmelsen indebærer en særlig regulering af den underretningspligt, der ellers følger af den almindelige regel i § 153, stk. 1,. Formålet er at understrege vigtigheden af, at kommunalbestyrelsen så hurtigt som muligt får mulighed for at gribe ind i de tilfælde, hvor der kan være tale om vold eller andre overgreb mod et barn eller en ung, da dette kan have særligt alvorlige konsekvenser for barnets udvikling.

Med *overgreb* henvises til strafbare handlinger mod et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af straffelovens kapitel 24-26 (seksualforbrydelser, forbrydelser mod liv og legeme samt forbrydelser mod den personlige frihed) samt straffelovens § 210 og § 213.

Underretningspligten gælder i forhold til overgreb mod barnet eller den unge, der finder sted på vedkommendes sædvanlige opholdssted, herunder i hjemmet eller på en institution besøgt af personer, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med på dette sted. Den gælder også i forhold til overgreb, der sker i omgivelser, hvor barnet eller den unge tilfældigvis har sin gang, og hvor gerningsmanden ikke er en person, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med.

Det er især personalet i institutioner, skoler, den kommunale forvaltning og på anbringelsesstederne, som skal være særligt opmærksom på tilfælde, hvor der er mistanke om seksuelle eller fysiske overgreb mod børn og unge, herunder hvis der er unge, der har en u hensigtsmæssig seksuel adfærd, så der kan træffes de fornødne foranstaltninger til beskyttelse af barnet eller den unge. Den særlige opmærksomhed skal ligeledes rettes mod seksuelle overgreb, når barnet er anbragt.

Underretningspligten er en personlig pligt. Enhver er således ansvarlig for at reagere og handle på sin egen bekymring, hvis man bliver bekendt med et barn, som kan have brug for hjælp. Man har dermed som enkeltperson pligt til at kontakte kommunens sociale myndigheder og videregive sin bekymring for barnet eller den unge.

I nogle kommuner har forvaltningen fastsat en procedure for underretning, der medfører at en underretning altid skal gå gennem skolens eller institutionens ledelse, således at lederen på skolen, institutionen m.v. er den, der i alle tilfælde kontakter og underretter de sociale myndigheder.

Sådanne aftaler og procedurer er ofte hensigtsmæssige, men man skal være opmærksom på, at de ikke fritager den enkelte fagperson for et ansvar, hvis lederen vælger ikke at underrette kommunalbestyrelsen.

Underretningspligten må således aldrig tilsidesættes.

Det er strafbart ikke at overholde sin underretningspligt. Dette følger af straffelovens § 156, som lyder, at når en person, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, nægter eller undlader at opfylde sin pligt, som tjenesten eller hvervet medfører, eller at efterkomme lovlig tjenstlig befaling, straffes han/hun med bøde eller fængsel indtil fire måneder.

UNDERRETNING OG TAVSHEDSPLIGT:

Mange personer er underlagt regler om tavshedspligt i forbindelse med deres arbejde, enten via lovgivning eller via interne regler. Eksempelvis er læger og folkeskolelærere underlagt lovgivning om offentligt ansattes tavshedspligt, mens f.eks. præster i andre trossamfund kan være underlagt interne etiske retningslinjer vedr. tavshedspligt.

De nævnte faggrupper er imidlertid forpligtiget til at underrette kommunen i overensstemmelse med servicelovens §§ 153 og 154, selv i de tilfælde hvor de ifølge lov eller andre regler har tavshedspligt. Servicelovens regler om underretning vil således altid gå forud for andre regler om tavshedspligt, fordi underretningspligten er fastsat ved lov, og derfor har forrang. Der kan derfor ikke henvises til f.eks. interne regler om tavshedspligt som begrundelse for ikke at underrette kommunen efter serviceloven.

Den, der underretter, bør altid overveje, om familien skal orienteres om, at underretningen foretages. Det kan være en fordel i forhold til det fremtidige samarbejde med familien, at søge at få forældrene til at forstå, hvorfor man har valgt at underrette. Underretningspligten har dog altid forrang ift. den fare for brud på tillidsforhold, som en underretning kan medføre. Såfremt underretningen drejer sig om en mistanke om overgreb begået af en eller begge forældre, må forældrene dog ikke orienteres om underretningen.

Bestemmelsen skal i øvrigt ses i sammenhæng med reglerne vedrørende lempelse af tavshedspligtsreglerne efter servicelovens § 49a. Heraf fremgår, at der kan tages initiativ til at foretage en tværfaglig afklarende samtale om et konkret barn eller en ung, hvis der foreligger en bekymring om dette barns udvikling.

Se også pjecen "Dialog om tidlig indsats – udveksling af oplysninger i det tværfaglige SSD-samarbejde og fagpersoners underretningspligt" (2011), som kan findes på www.socialstyrelsen.dk.

MULIGHED FOR AT UNDERRETTE DIREKTE TIL ANKESTYRELSEN:

Hvis man som fagperson har indgivet en underretning om et barn eller en ung til den kommunale forvaltning, men har en oplevelse af at barnet eller den unge ikke får tilstrækkelig hjælp, da kan der underrettes direkte til Ankestyrelsen. Efter servicelovens § 65 har Ankestyrelsen mulighed for at pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

ORIENTERING OM, HVAD UNDERRETNINGEN HAR GIVET ANLEDNING TIL:

Efter servicelovens § 155b, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretning efter § 153, om hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven. Tilbagemeldingen vil på kommunalbestyrelsens vegne kunne foretages af den del af kommunens forvaltning, der behandler de pågældende undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven.

En underretning medfører ikke i sig selv, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at iværksætte foranstaltninger.

Kommunen skal dog efter § 155 sikre, at der iværksættes en rettidig og systematisk vurdering af alle underretninger efter §§ 152-154 med henblik på at afklare, om barnet eller den unge har behov for særlig støtte.

Det er alene i de tilfælde, hvor der foreligger særlige forhold, hvor kommunalbestyrelsen af hensyn til barnets bedste kan undlade at orientere den, der har foretaget underretning efter § 153, om, hvorvidt den har iværksat en undersøgelse eller foranstaltninger vedrørende det barn eller den unge, som underretningen vedrører, jf. § 155b, stk. 2, 2. pkt. Det kan eksempelvis være i tilfælde, hvor familiens tillidsforhold til de offentlige myndigheder er af en sådan karakter, at udvekslingen af oplysninger vil skabe unødige barrierer for det videre samarbejde mellem parterne. Det kan endvidere være i tilfælde, hvor der eventuelt eksisterer en konflikt mellem den konkrete fagperson og familien m.v.

Orienteringen har til hensigt at bekræfte, at kommunen behandler sagen på behørig vis, f.eks. i tilfælde hvor fagpersonen overvejer at underrette Ankestyrelsen om sin bekymring, jf. servicelovens § 65. Samtidig får den person, der har foretaget underretningen, mulighed for i tilrettelæggelse af det videre arbejde med barnet eller den unge at tage højde for, at der er foretaget undersøgelser eller foranstaltninger i forhold til barnet eller den unge under 18 år efter serviceloven. Der kan alene videregives oplysninger om, hvorvidt der er iværksat undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven vedrørende det barn eller den unge, som underretningen vedrører. Derimod kan der efter § 155b, stk. 2, ikke ske videregivelse af oplysninger om karakteren af eller indholdet af de pågældende undersøgelser eller foranstaltninger, jf. dog nedenfor om servicelovens § 155b, stk. 3.

VIDEREGIVELSE AF OPLYSNINGER OM FORANSTALTNINGSTYPE OG VARIGHED TIL FAGPERSONER:

Efter servicelovens § 155b, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen på baggrund af et konkret skøn videregive oplysninger vedrørende type og varighed af en given indsats til den fagperson, der underretter, såfremt nærmere bestemte forhold gør sig gældende. De pågældende oplysninger kan udveksles, såfremt de skønnes at have væsentlig betydning for den støtte,

som den pågældende under udøvelsen af hvervet eller tjenesten kan yde barnet eller den unge.

Dette kan således ske, såfremt den, der underretter, er en fagperson som via sin ansættelse skønnes at kunne kvalificere den pågældende indsats over for barnet eller den unge på en måde, der giver større sikkerhed for, at indsatsen vil få den ønskede effekt.

Det bemærkes i den forbindelse, at det som udgangspunkt vil være fagpersoner i for eksempel dagtilbud, skole og sundhedspleje, som er omfattet af bestemmelsen. Det forudsættes dermed, at den pågældende fagperson i kraft af sit daglige arbejde varetager en opgave over for barnet eller den unge, som giver mulighed for at understøtte den indsats, der er igangsat for at afhjælpe de pågældende problemer. Eksempelvis vil en pædagog i et dagtilbud kunne bakke op om en iværksat familiebehandling, der har til hensigt at afhjælpe udadreagerende adfærd. Den endelige vurdering af, hvorvidt den pågældende fagperson vil kunne medvirke til at kvalificere effekten af en given indsats, vil afhænge af et konkret skøn.

